

13. august 2015

EM 2015/65

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at rette henvendelse til den danske regering, med henblik på nedsættelse af et grønlandsk/dansk udvalg på administrativt niveau, der skal fremkomme med anbefalinger til hvorledes og hvordan Forsvarsaftalen af 1951 med efterfølgende tillægsaftaler kan genforhandles, således at forsvarsaftalekomplekset og den amerikanske militære tilstedeværelse i Grønland i højere grad kommer Grønland kommer til gavn.

(Medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Partii Naleraq)

Begrundelse:

I Partii Naleraq er det vores klare overbevisning, at amerikanernes militære anvendelse af grønlandsk territorium skal være mere til gavn for Grønland, hvorfor dette beslutningsforslag fremsættes.

Siden starten af anden verdenskrig har amerikanerne militært været til stede i Grønland, og det er alene pga. vores lands vigtige strategiske placering. Det startede med beskyttelse af Kryolitminen, muligheden for mellemlanding mellem USA og Europa og vejmeldinger. Med den kolde krig og den teknologiske udvikling blev grønlandsk territorium anvendt til opstilling af radar- og varslingsystemer. Thuleradaren var, og er, stadig en af vigtigste radar- og satellitanlæg i det amerikanske militære varslingsystem, og et af de få steder Nordpå, hvor der er en isfri havn.

I takt med den teknologiske udvikling og ændringerne i fjendebilledet er det amerikanske militærs tilstedeværelse antalsmæssigt blevet mindre i Grønland, men ikke i betydningen for USA. Og med tiden er der, som følge af den amerikanske tilstedeværelse i landet, kommet en række tillægsaftaler, der tager udspringer af Forsvarsaftalen af 1951. Ligesom vi i Grønland har fået stadig større indflydelse på vort eget land – i 1979 fik vi Hjemmestyre, og i 2009 Selvstyre, vi kan med rette være stolte af os selv. I 2003 blev Itilleq-aftalen underskrevet. Den slår fast, at Danmark skal inddrage Grønland i udenrigs- og sikkerhedspolitiske forhold, der har betydning for os. Itilleq-aftalen sikrede os, at Grønland blev inddraget i forhandlingerne, da USA ønskede at opgradere Thule-radaren i 2004. Forhandlingerne om radaren resulteret i Igaliku-aftalen, der blev underskrevet af Grønland, USA og Danmark, og betød en modernisering af Forsvarsaftalen af 1951.

Partii Naleraq finder, at det er på tide, at der ses på det samlede forsvarsaftalekompleks, og at komplekset gennemgås aftale for aftale, for at fremkomme med anbefalinger om, hvordan Grønland kan nyde flere goder af det amerikanske forsvars tilstedeværelse i landet. Hele sagen omkring Pituffik viser, at politiske, juridiske og administrative aftaler og erklæringer, hvor alle parter ikke er enige om principperne, kan resultere i noget helt andet, der ikke er til gavn for Grønland.

Sluttelig vil jeg gerne sige, at med udtrykket "til gavn for Grønland" mener Partii Naleraq det i bredest mulig betydning. Det kan være assistance til opmåling af vores kyst, uddannelse, teknologisk, forsyningsmæssigt, hjælp til redningsaktioner, beskyttelse miljøet, skatteindtægter, anlæg af infrastruktur, ydelse af lægehjælp i vores nordligste del af landet, hvor afstandene er store og befolkningen spredt eller geologiske undersøgelser – kom selv med forslag.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Forslaget kan ikke forventes, at kunne realiseres indenfor de forvejen afsatte økonomiske og administrative midler til Naalakkersuisuts administration, på trods af, at der allerede i dag er et samarbejde mellem Grønland og Danmark omkring udenrigs- og sikkerhedspolitiske forhold.

Det må således formodes, at der vil skulle afholdes en række møder i Danmark, Grønland og måske i USA i embedsmandsgruppen, ligesom det vil kunne være nødvendigt at trække på ekstern faglig bistand. Det kan derfor være relevant at skele til udgifterne til den rent grønlandske selvstyrekommission, til hvilken der i Finanslovene for 2000-2002, blev afsat i alt omkring 7 mio. kr. på hovedkonto 10.01.17. Da der med nærværende forslag ikke påtænkes nedsat et egentligt sekretariat med en lønnet formand, skønnes de administrative udgifter ved nærværende forslag ikke at overstige 2-3 mio. kr.

Forslaget økonomiske samt og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv:

Ingen.

Forslagets administrative og økonomiske konsekvenser for borgerne:

Ingen.